

Advent színei: fekete, szürke, fehér

„Ne nyugtalanodjék a ti szívetek: higgyetek Istenben, és higgyetek énbenem. Az én Atyám házában sok hajlék van; ha nem így volna, vajon mondtam volna-e nektek, hogy elmegyek helyet készíteni a számotokra? És ha majd elmentem, és helyet készítettem nektek, ismét eljövök, és magam mellé veszlek titeket, hogy ahol én vagyok, ott legyetek ti is. János 14,1-3

Mit lesz? Hogy lesz? Mit hoz a hívő ember jövője? Advent első hetében a tekintetek legtöbbször előre szegeződnek. De az év utolsó exhortációs istentiszteletén, talán nem nagy baj, ha egy kicsit vissza is tudunk nézni a mögöttünk lévő esztendőre. Ami elsőre eszünkbe juthat róla, az a temetések fekete gyásza és az esküvők öröme. A 2015-ös év Nagy István tanárunk halálával kezdődött, a nyár pedig esküvők sorozatával fejeződött be. Most pedig, az év végéhez közeledve egy olyan ígéről kívánok nektek beszélni, amely egyszerre szól a halál feketeségéről és az esküvő fehérségéről.

Pont egy éve, december első csütörtökének exhortációján történt, hogy Nagy István, vagy ahogy mi szólíhattuk, Pista Bácsi, nem érezte jól magát, ezért ki kellett mennie a zsibongóba, hogy újra erőre kapjon. Néhány kollégája körében, hosszú perceket töltött fekvé a még most is ott lévő régi ágyon, s nagyon félelmetes volt látni, sőt átélni, ahogy ebben a néhány percben az elmúlás szele, pontosabban szürkésege megcsapott, megrémisztett bennünket is. Aztán pontosan egy hónap múlva kaptuk a gyászhirot: elment. Mi pedig hozzátettük: túl gyorsan.

Nyilván különbözőképpen éltük meg az ő távozását, de ami engem illet, elég nehéz időszakot jelentett a gyász. Egészen pontosan azt éreztem, hogy amilyen gyorsan történt az utolsó hónap, olyan lassan vánszorogtak utána a hetek és a hónapok. Persze tudtam, hogy Krisztus feltámadt a halálból, és azt is tudom, hogy én is, Pista bácsi is, és mindenki, aki hisz Krisztus feltámadásában, fel fog támadni. Ám ha lehetek őszinte, az érzéseim nagyon is össze voltak zavarodva. A 116. zsoltár szavaival élve: „Körülfontak a halál kötelei, a sírtól való rettegés fogott el engem, nyomorúságban és bánatban vagyok.” Pontosabban voltam, s erről is szeretnék ma nektek beszélni, hogyan adott Isten kiutat a bánatból és a nyomorúságból, a sírtól való rettegésből. Isten elém hozott egy bátorító gondolatmenetet, ami nem csak az értel-

memen, de az érzéseimen keresztül valami nagyon mély békességet és biztonságot adott és ad most is. „...ismét eljövök, és magam mellé veszek titeket.” Így a mai napon szeretnék titeket nem csak értelmes, logikus, hárompontos sermo segítségével, hanem egyszerűen az Isten igéjének ereje által érzelmileg is megerősíteni, sőt bátorítani (exhortálni) abban, hogy Jézus ismét eljön, akár ebben az életben, akár halálom pillanatában, de meglátom őt.

Jogos lehet a kérdés: miért is beszélünk adventkor a halálról? Bod Péter az adventtel kapcsolatos bibliai tanítást így foglalta össze: „A mi Urunk Jézus Krisztusnak négy adventusa vagy. Először, midőn testben megjelent. Másodszor, midőn a szívbe bészáll és az embert megtéríti. Harmadszor, midőn halála óráján elmegy az emberhez, és negyedszer, midőn eljön ítéletre.” A harmadik vasárnap gondolata ez: „midőn halála óráján elmegy az emberhez”, azaz adventi hitem szerint az életre vetett utolsó pillantásom egyben a Krisztus arcának felragyogása is lesz számomra.

És mennyire érdekel ez most titeket? Tizenéveseket, huszonéveseket? Az egyik szemináriumon egyikőtök épp azt fogalmazta meg – hozzáteszem jogosan –, hogy a ti korosztályotokban még nem kérdés a halálkérdés. Érthető. Fiatalok vagytok. Célok, tervek, ambíciók vannak előttetek. És ez így van rendjén. Ám ugyanakkor abban talán egyetértünk, hogy egyszer az ún. halálkérdés is ránehezedik az emberre. Bizonyára nektek is van olyan tapasztalato-tok, hogy kortársatok, barátotok már a halál torkában érezte magát és onnan jött vissza, vagy akár olyan is, hogy valaki a közeletekben fiatalon egyik pillanatról a másikra eltávozott. Nehezen tudom elképzelni, hogy hitben járó érett emberekként, ne foglalkoztatok volna még soha azzal a kérdéssel, mi lesz akkor, ha meghalok.

Nos, Isten advent első hetében érzelmileg is fel kíván készíteni bennünket, hogy a válaszuk erre a kérdésre ne csak „biztos tudás” legyen, hanem „szívbeli bizalom” is egyben. Jézus eljön értünk halálunk óráján, ez adventi üzenetünk, és ez a mai ige bátorítása: „ismét eljövök, és magam mellé veszek titeket, hogy ahol én vagyok, ott legyetek ti is.”

Minden nyelv őrzi valahogy és valahol a képies gondolkodásában, hogy a halál pillanatában útra kelünk, mely útnak van célja, és van kísé- rője is. A cél lehet a túlvilág, a Stüx másik partja, a nirvána, az örök vadászmezők, egy újabb test. A kísérő lehet Khárón vagy a nagy kaszás, aki elkíséri az útra

kelőt. Nos, ez a kép nem hiányzik a Biblia képvilágából sem. A mitológia képei elég bizonytalanok és ingoványos talajon át próbálnak meg eljutni a biztonsághoz, de nem úgy a Jézus által használt kép és üzenet. Masszív, stabil és robosztus, mint egy híd az ingovány fölött.

„ismét eljövök, és magam mellé veszek titeket, hogy ahol én vagyok, ott legyetek ti is.”

Jól ismert igeként többször is idézzük ezt a szakaszt. Főleg temetésekben addig ismételtetjük, hogy teljesen elszürkül az ajkainkon és különösebb jelentés nélkül csak a szavak vannak ott az agyunkban, ugyanakkor a szívünket nem tudja már felmelegíteni. Így aztán fel sem tűnik az a feszültség, hogy itt Jézus szándékosan összekeveri a feketét a fehérrel. Pontosabban: a temetést az esküvővel. De nem azért, hogy szürkét kapjon a végén, hanem azért, hogy mindent kifehérsen, azaz mindent, még távozásunk pillanatát is örömtelivé és békéssé, utolsó pillantásunkat is ragyogóvá tegye számunkra, amelyen Ő átragyog a megpillantott Krisztus dicsősége. „És ha majd elmentem, és helyet készítettem nektek, ismét eljövök, és magam mellé veszek titeket, hogy ahol én vagyok, ott legyetek ti is.”

A zsidó szokás szerint a vőlegény eljegyezte a menyasszonyt, majd eltávozott és az atyja házában felépített egy hajlékot, a leendő közös hajléukat. Majd ismét visszatért és feleségül vette jegyesét, akit aztán magával is vitt az új otthonukba és onnantól fogva már együtt éltek. Számomra nem volt nyilvánvaló, hogy ebben a képben az esküvő előkészítésének lépéseiről van szó, de annál jobban örültem, amikor ez kiderült számomra. Ugyanakkor azt látnunk kell, hogy Jézus ezzel sokkolni kívánja a hallgatóságot, hiszen a halálból való visszatérését ehhez az esküvői képhez hasonlítja. Még érthetőbben: a temetéseket az esküvők szintjére emeli. A gyászjelentéseket az esküvőre való meghívás izgalmával azonosítja.

Tavasszal több teológus is meghívott az esküvőjére. Zoli és Luca, Christopher és Fanni, Szandiék, Ádámék, Édesék, Széniék, Heniék... azt gondolom legalább egyiken, sőt néhányat akár több menyegzőn is részt vehetett, ahogy én magam is tehettem ezt. És akkor még nem is beszéltünk arról, hogy mennyit segítettek egymásnak az előkészületekben, lóti-futiban, szervezésekben. Tán még a visszaemlékezés is fárasztó némelyiketeknek. Ám nem kérdés: az esküvők remek hírek, az esküvők remek események.

Akárcsak a temetések – mondja Jézus ebben a történetben. Mindkettő új korszak, új név és új otthon ünneplését jelenti. Nem csak a túlvilágot, még csak nem is egy új világot, hanem egy jobb világot ígér itt Jézus saját szerelmeseinek, nekünk, akiket karon fog, rájuk mosolyog és hazakísér, hogy mi is ott legyünk, ahol Ő van.

Vajon mennyire megbízható ilyen régi, sőt ókori mondatokra rábízni élet-halál kérdéseinket? Nem elméletileg, mert ahhoz nem kell bizalom. Ellenben egzisztenciális félelmeink és rettegéseink szintjén, mennyire megbízható egy ilyen régi mondat a Biblia lapjáról? Amikor végleg lecsukom a szemem, valóban meglátom őt? Valóban eljön értem és valóban elkísér az örök hajlékba? Igaz adventnek ez a Bod Péter által megfogalmazott bibliai reménysége, hogy Jézus ismét eljön és magához vesz engem halálom pillanatában?

Amikor feleségemmel úgymond „járni” kezdtünk, teológiai tanulmányinkból már csak öt hónap maradt hátra. Abból az ötből hármat Hollandiában tölthettem el ösztöndíjas diákként. Nem volt könnyű. De ha ez nem lett volna elég, elmondtam neki, hogy ezen túl még két teljes évig leszek ösztöndíjas külföldön, miközben ő pedig akkor már elkötelezte magát az egyik gyülekezetben segédlelkészként. Ettől függetlenül persze tudtam, hogy őt szeretném majd feleségül venni, még ha az út nem is éppen ideális, ami a házasságkötés napjához elvezet. Ezt elmondtam neki is mielőtt elindultam. Így hát több ezer km-re egymástól, amikor még nem volt Google video chat, Face Book, Skype, Viber és hasonló, csak kaparós telefonkártya (hihetetlen, hogy ilyen kőkorszakban voltam 25 éves, nemde?), egyetlen ígéret maradt: két hosszú év múlva visszajövök hozzád, feleségül veszek és onnantól fogva együtt leszünk.

Amikor aztán két év múlva az Óbudai templomba bekísértem a menyasszonyomat az Úr asztala elé, az bizony elmondhatatlanul érzés volt (így nem is próbálkozom meg vele). Amikor pár hétre rá beköltözhettünk az egyik ici-pici segédlelkészlakásba, nagyon teljesnek éreztük az életünket. Jó volt bízni egymásban és megérte bízni egymásban. Nemcsak közös életet kaptunk, de jobb életet is kaptunk e bizalom által. Ha most itt meginterjúvolhatnám Zolit és Lucát, Christophert és Fannit, Szandit, Ádámot, Gábort, Szénit, Henit, azt gondolom, ők is ezt tudnák elmondani: érdemes volt várni, érdemes volt bízni.

Amikor arra gondolok, hogy Jézus, – akit sokkal megbízhatóbbnak és hűségesebbnek tartok magamnál, és akinek a szeretete sokkal mélyebb, mint az enyém – nekem is megígéri ebben az igében, hogy ismét eljön, és maga mellé vesz engem, akkor ezt így is képzelem el, ahogy le van írva. Halálom pillanatában meglátom őt, a vőlegényt, aki értem jön, hogy átkísérjen az örök hajlékba, ahol boldogan élhetek vele egy jobb és teljesebb életet.

Hogy fogok-e valaha félni a haláltól ebben az életben? Magamat ismerve, van rá esély. És fogok-e vagy tudok-e akkor is majd így bízni Jézus ígéréteiben? Bízom benne, hogy erre is lesz esély. De azt el tudom mondani már most nektek, hogy a halál által feltett nagy kérdésre már nem csak biztos tudásom van a Biblia alapján, hanem ígéretem és egyben bizalmam, hogy Jézus, a hűséges vőlegény ismét eljön, és maga mellé vesz engem, hogy ahol ő van, ott legyek vele én is. Ez pedig egyre izgalmasabbnak és egyre örömtelibbnek tűnik.

Határozott bizalommal tölt el a tudat, akkor is, amikor magamra gondolok, és akkor is, amikor hitben elhunyt szeretteim jutnak eszembe! Ámen.

Dr. Literáty Zoltán

Az igehirdetés elhangzott 2015 adventjében, december 3-ai istentisztelet keretében.